

ULN

INSPIRATIONSTUR

Novara, Piemonte

8.-11. maj 2017

Studietur til Novara, Italien
Vejle Kommune, Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati
Mandag den 8. maj - torsdag den 11. maj 2017

vejle.dk

Studieturens formål

...er at blive inspireret og få ny viden med henblik på at styrke Vejle Kommunes landdistrikter.

Turen byder også på inspiration til, hvordan man styrker nærdemokratiet i Vejle Kommune. Studieturen falder sammen med at udvalget er i gang med at udarbejde en ny landdistrikts- og nærdemokratistrategi.

De foregående år har udvalget valgt at rejse i Vejle Kommune og i 2013 gik turen til Ærø. I år ønsker man at hente inspiration fra nogen, der tænker helt anderledes. Derfor går turen til Novara regionen i Nord-Italien, hvor det lokale niveau har et udpræget selvstyre og man er vant til at klare sig selv – området har blandt andet givet fødsel til Citta Slow bevægelsen, som er et eksempel på hvordan man vender udfordringer til styrker.

På turen mødes udvalget med lokale politikere og hører bl.a. om hvordan man arbejder med at tiltrække bosætning i mindre byer. Udvalget besøger lokale virksomheder og projekter med fokus på fødevarer og turisme, som er væsentlige trækkræfter for landdistrikter. Endelig besøger udvalget et projekt, hvor man arbejder på at skabe udvikling med borgere og lodsejere i et beskyttet naturområde.

I hæftet er Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati forkortet med ULN.

Deltagere

Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati (ULN)

Niels Clemmensen, formand for ULN

Leif Skov, næstformand for ULN

Søren Peschard, medlem af ULN

Hans Hoffensetz, medlem af ULN

Gerda Hagemann Pedersen, medlem af ULN

Gerda Hastrup Jørgensen, medlem af ULN

Administration

Michael Sloth, direktør for Teknik & Miljø

Thomas Kirsten, stabschef

Lisbet Wolters, stadsarkitekt

Peter Sepstrup, projektleder

Lars Kastberg, projektleder

Kontaktperson:

Thomas Kirsten – mobil 0045 27 12 76 53

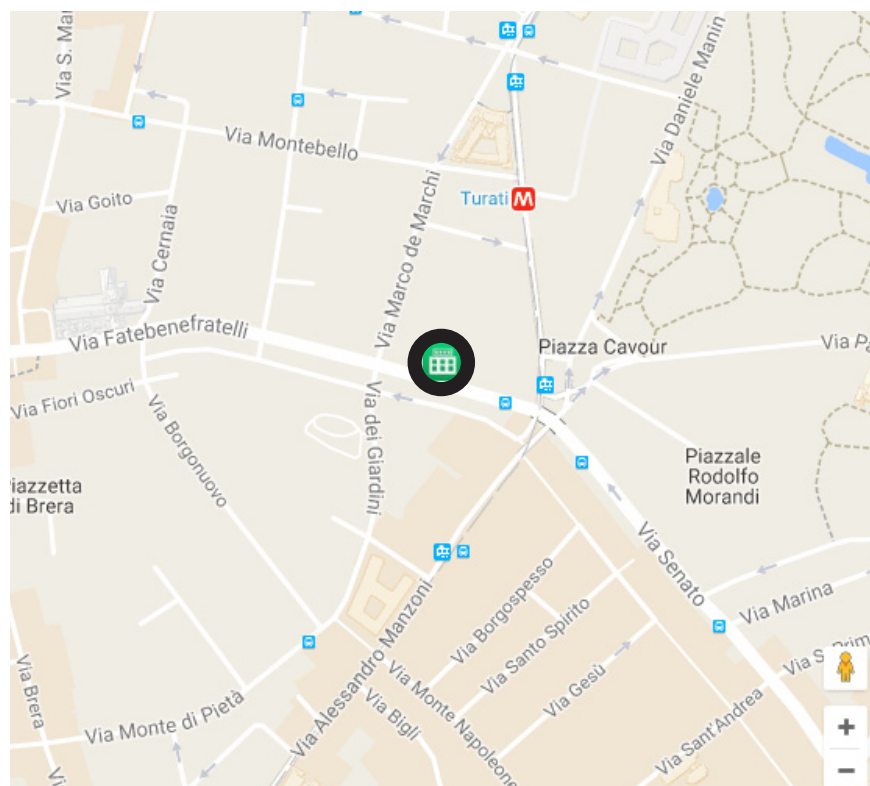
Hotel Cavour

Adresse: Via S. Francesco D'Assisi, 6, 28100 Novara NO, Italien

Telefon: +39 0321 659889

Hotel Cavour

Program

MANDAG D. 8. MAJ

Program:

Rejsedag

- 11.30 Fælles afrejse fra Kirketorvet 22, 7100 Vejle
- 14.10 Fly fra Billund
- 18.20 Ankomst Malpense (Milan)
- 20.00 Ankomst til Hotel Cavour, Novara
- 20.30 Middag

TIRSDAG D. 9. MAJ

Program:

- 9.15 Afgang fra hotellet
- 10.00 Besøg hos Cameri Kommune
- 12.30 Frokostpause
- 14.30 Besøg i Nationalpark Ticino
- 17.00 Besøg og opsamling på dagen, RISERIA Fortina (lokal erhvervsdrivende)
- 19.00 Middag

Bonde fra Cureggio

RISERIA Fortina

Program

ONSDAG D. 10. MAJ

Program:

- 9.15 Afgang fra hotellet
- 9.30 Besøg hos Cureggio Kommune
- 11.30 Besøg hos lokale iværksættere, Audere LACIOCCOLATA (lokal erhvervsdrivende)
- 12.30 Besøg og frokostpause på La Capuccina
- 15.00 Besøg på ECOMuseum
- 16.30 Transport til Ghemme
- 17.30 Besøg og opsamling på dagen, Ntichi Vigneti di Cantalupo (lokal erhvervsdrivende)
- 19.30 Middag i byen

TORSDAG D. 11. MAJ

Program:

Rejsedag

- 7.00 Afgang fra hotellet til Malpensa
- 9.35 Fly fra Malpensa
- 13.25 Ankomst til Billund
- 14.30 Ankomst til Kirketorvet 22

Curregio

Cameri

Oversigtskort:

Oversigtskort, Piemonte

Fakta

Fakta om Piemonte

Piemonte er en region i Norditalien ved foden af Alperne op mod Schweiz. Den største by og hovedstad i regionen er Torino, som er et industricentrum. Her findes hovedsæderne for Fiat, Alfa Romeo, Lancia og Iveco.

Regionen er kendt for vinene Barolo, Barbaresco og Barbera d'Alba, trøfler, nødder med mere.

I 1720-1796 og igen i 1814-1861 var regionen det førende område i Kongeriget Sardinien. Landet blev uofficielt kaldt Sardinien-Piemonte eller Piemonte-Sardinien.

Piemonte er Italiens vugge, for her opstod den bevægelse, der i 1861 førte til Italiens samling. Navnet betyder ved foden af bjergene, men med sine bløde bakker, vinmarker og charmerende middelalderbyer minder Piemonte i virkeligheden om Toscana – bare uden alle turisterne.

Piemonte er også én af Italiens højst udviklede og mest velhavende regioner med store industrikoncerner, italiens mest veluddannede indbyggere og nogle af landets bedste universiteter.

Det kongelige Torino – Piemontes og Italiens første hovedstad.

Midt igennem Piemonte løber Po-floden, indtil den rammer den kongelige by Torino, som var residensstad for det ædle savoyardiske kongehus og i tre år Italiens første hovedstad. Torino er i dag regionshovedstad i Piemonte og ikke særligt italiensk, men præget af schweizisk renlighed, fransk dannelse og tysk orden. Med næsten en million indbyggere er Torino én af Italiens vigtigste industribyer, men samtidig elegant med en blanding af klassisk og moderne arkitektur og fornemmelse af fortidens storhed.

Det sydlige Piemonte er gourmeternes paradys. Her gror de sorte og de sjældne hvide trøfler, her produceres det lækreste kalvekød, topdelikate oste og Nebbiolo-druerne, som forvandles til Barolo og Barbaresco. Gastronomien er enestående og bygger på lige så gamle traditioner, som de byer, der fostrer den. I vest det velstående Novara med sine buegange og skønne renæssancebygninger.

Lago Maggiore

Det nordlige Piemonte er som skabt til vandring og mountainbiking – og badning og sejlture på de smukke søer Lago Maggiore og Lago d'Orta. Den 67 km lange Lago Maggiore er Italiens næststørste sø og strækker sig helt ind i Schweiz. Langs bredderne mod Piemonte ligger små badebyer og midt i søen de romantiske Borromeiske øer.

Ortasøen

Nær Novara og langt fra al verdens larm og kævl ligger den smukke, 13 kilometer lange Lago d'Orta – Ortasøen – som er meget mindre end Lago Maggiore, men hyggelig og malerisk.

Vandreture i Parco Nazionale Val Grande

10 kilometer fra Verbania og Lago Maggiore ligger den store nationalpark Parco Nazionale Val Grande, som er et sandt vildnis i Alperne. Nationalparken er nærmest ubeboet og et fristed for vilde dyr som graciøse gemser og stenbukke, kongeørne og falke. Mulighederne for vandreture, hiking og trekking er exceptionelle, og der er opsat overnatningshytter.

Region Piemonte:

Piemonte betyder: Ved foden af bjergene (Alperne).

Hovedby:	Torino
Provinser:	Alessandria Asti Biella Cuneo Novara Torino Verbano-Cusio-Ossola Vercelli
Kommuner:	1.206
Areal:	25.400 km ²
Indbyggertal:	4.600.000 indb.
Tæthed:	167 indb. pr. km ²

Fakta

Fakta om Novara

Novara blev grundlagt i oldtiden af romerne.

Den gamle bykerne udgør et historisk centrum. Novara havde engang en omsluttende mur, som blev revet ned for at tillade byudvikling.

Af den gamle mur er kun Barriera Albertina tilbage, et kompleks af to neoklassiske bygninger, der udgjorde indgangen til byen, den nødvendige passage for de rejsende mellem Torino til Milano. Efter bymurernes fjernelse blev de erstattet af nutidens brede boulevarder, der omgiver det historiske centrum.

Novara

Det mest imponerende monument i Navaro er Basilica of San Gaudenzio bygget i 1888, med en kuppel på 121 meter.

Centrum for det religiøse liv i byen er Novara-katedralen. Det er placeret præcis, hvor Jupiters tempel stod i romernes tid.

Blandt andre seværdigheder i Novara, skal nævnes paladset Palazzo Natta-Isola, vis vartegn er dets urtårn.

Palazzo Natta-Isola

Det største torv er Piazza Martiri della Libertà domineret af en rytterstatue af Victor Emmanuel II, Italiens første konge. På pladsen står Castello Visconteo-Sforzesco, engang større end det kompleks, der er tilbage i dag, og omgivet af Allea, en af de største offentlige haver i Novara.

Piazza Martiri della Libertà

Provins Novara

Region:	Piemonte
Hovedby:	Novara
Kommuner:	88
Areal:	1 339 km ²
Indbyggertal:	343.040
Befolkningstæthed:	256,2 pr. km ²

Cameri

Kommunen i Cameri arbejder på forskellige projekter for at fastholde borgerne i området og for at modvirke storbyernes trækraft. Byen ligger i et naturskønt område og ULN ønsker at finde inspiration til, hvordan Cameri understøtter natur, landbrug, turisme og attraktive leveforhold for borgerne.

Byen Cameri er en typisk landsby i Po-dalen: landskabet er fladt, gennemskåret af talrige vandingskanaler, der gennem århundreder muliggjorde udviklingen af meget intensivt og produktivt landbrug.

Cameri

Region:	Piemonte
Indbyggertal:	11,033
Areal:	39.6 km ²
Befolkningstæthed:	280/km ²

Risproduktion spiller en særlig rolle: her dyrkes den nordligste ris i verden, og på trods af de kontinuerlige interventioner, der er nødvendige for at sikre jordens frugtbarhed, har risproduktionen vist sig at være særdeles indbringende.

Byen ligger i Ticino Park området. Dette er et beskyttet naturområde beliggende langs bredden af Ticino-floden. I højsæsonen bliver dette område besøgt af en betydelig strøm af besøgende på endagsture.

Nationalpark Ticino

I forlængelse af besøget i Cameri ønsker ULN at kigge nærmere på, hvordan man forener beskyttelse på UNESCO niveau med erhverv, turisme og attraktive leveforhold.

Ticino Park blev oprettet i 1974 for at beskytte og sikre miljøet i Lombardiet langs Ticino-floden.

Området strækker sig fra Lago Maggiore til sammenløbet med floden Po og udgør et samlet areal på ca. 92.000 ha. Takket være sin rigdom af natur, landskab, kunst og historie, blev Valle del Ticino, i 2002, anerkendt af UNESCO som biosfæreservat.

780 km stier giver en mulighed for at være i det grønne og i det fri, og for at opleve den rigdom af natur, som findes tæt på Milano.

Parken har en bred vifte af miljøer, rig på biodiversitet: floden flyder først mellem høje banker og terrasser besat af skove og moser, for derefter at udvides i en bred dal præget af vådområder, enge, dyrkede marker, gårde, møller og kanaler.

Ticino Park

Region:	Piemonte
Areal:	92.000 ha

RISERIA Fortina

Besøget hos RISERIA skal vise hvordan industrivirksomheder passer ind i lokalområdet og give inspiration til, hvordan Vejle Kommune kan styrke mulighederne for arbejdspladser i landdistrikterne. På stedet skal ULN samle op på dagen.

RISERIA Fortina er en lokal landdistriktsvirksomhed, der bygger på en historie om lidenskab og kærlighed.

Fortina

Grundlæggeren Giacomo Fortina kom fra generationer af landmænd og startede møllen.

Rismøllen er udstyret med siloer, der kan indeholde mere end 12 tusinde tons rå uafskallet ris og 5 tusinde tons sleben ris.

RISERIA Fortina ligger i hjertet af Cavagliano Bellinzago, lidt nord for Novara. Hele produktionsprocessen, af ris, fra dens oprindelse til emballering foretages på stedet, med en årlig produktion på 120 tusinde tons ris i kategorierne Superfino, Fino og Semifino.

RISERIA Fortina arbejder udelukkende med italiensk ris, fra traditionel afskalning med sten til de nyeste maskiner, der garanterer et produkt af ægte høj kvalitet. Risen sælges i Italien og i udlandet.

Familieforetagende

Cureggio

ULN besøger Cureggio kommune for at få inspiration til, hvordan man udvikler mindre landsbyer. Cureggio Kommune arbejder bl.a. med et projekt omkring udfordringer i forhold til demografien i kommunen.

Cureggio er en lille by beliggende ved foden af bakkerne i Novara afgrænset mod øst af Agogna floden og mod vest af Sizzone floden.

Området er fladt og omgivet af naturparker og naturservatet Baragge. En overflod af vand har begunstiget området i det forløbne århundrede og medført opførelse af forskellige møller, hvoraf mange stadig er til stede.

Det historiske centrum er kendetegnet ved en romansk døbefont fra det tolvte århundrede, som står lige foran kirken Santa Maria Assunta. Kirken ligger i en af de smalle gader, der er karakteristisk for hele landsbyen.

Området omkring er domineret af enge, skove, vinmarker og landbrugsjord. Tidligere var der en blomstrende produktion af mursten, hvilket tilstedeværelsen af ovne stadig vidner om.

Cureggio

Region:	Piemonte
Indbyggertal:	2.655
Areal:	8.51 km ²
Befolkningstæthed:	270/km ²

I dag er økonomien i Cureggio fokuseret på små bedrifter (hovedsagelig beskæftiget med produktion af korn, kartofler, druer, vin), landbrug og mange små virksomheder.

Cureggio

Audere LACIOCCOLATA

ULN skal tale med iværksætterne fra Audere, fordi de udnytter de lokale ressourcer til at skabe en virksomhed, der markedsfører sig på lokale råvarer i kombination med deres passion for chokolade. Der er iværksættere i Vejle Kommunes landdistrikter, men kunne der findes inspiration i en italiensk model, så der kunne blive grobund for flere virksomheder i landdistrikterne – flere arbejdspladser, flere muligheder for branding?

Grønsager i kombination med chokolade

De to lokale iværksættere og barndomsvenner, Diego og Richard har valgt at dyrke en fælles passion, chokolade.. De går til arbejdet med stor nysgerrighed, og en vilje og evne til at samarbejde med lokale råvareproducenter.

Audere LACIOCCOLATA bruger kakaoprodukter blandet med enkelte oprindelige råvarer som ris, honning og dets biprodukter, og kun fra certificeret produktion og garanteret MADE IN ITALY.

De to iværksættere ønsker at være promotor for etiske værdier i erhvervslivet og bæredygtighed; og bruger derfor kun råvarer fra leverandører som samvittighedsfuldt har forpligtet sig til at beskytte miljøet og landmændene.

Diego og Richard

Diego og Richard ser produktionen af chokolade som deres håndværk og går til arbejdet med et blik for nye forbrugertrends og ernæringsmæssige værdier.

Dag 3

La Capuccina

ULN slår frokosten sammen med et besøg på en bondegård, der har specialiseret sig i turisme. Igen er der mulighed for at se hvilke muligheder Vejle Kommune har for at understøtte både turisme og iværksættere i landdistrikterne.

ECOMuseum

ULN skal se på ideen med at koordinere events og temaer mellem flere lokalområder. Det er den danske landsbyklyngetanke om samarbejde på tværs af landsbyer, i storskala. Formålet er at give borgere og turister flere muligheder, for at komme ud og opleve naturen og kulturen i landdistrikterne.

For Piemonte regionen var målet med at etablere et økomuseum at genfortælle de historiske traditioner, kulturen og den måde, hvorpå den traditionelle dyrkning har præget udviklingen af landskabet.

ECOMuseum

Økomuseum ved Ortasøen og Mottarone, blev opført i 1997 af en sammenslutningen af kommuner. Museet udgøres af udvalgte steder rundt om søen og på skrånningerne af Mottarone, som har forskellige temaer organiseret efter kultur, kunst og natur.

ECOMuseum

Økomuseet repræsenterer en ny model til forbedring og beskyttelse af miljøressourcer, kulturelt og historisk.

Der er mulighed for at genopdage hele området. Landskabet, kulturen, håndværket og lokal industri og her er også muligheder for rekreative aktiviteter.

ECOMuseum

Ghemme og Ntichi Vigneti di Cantalupo

Besøget i familien Arlunnos virksomhed skal give inspiration til hvordan Vejle Kommune kan styrke samarbejdet med landbrug og håndværk i landdistrikterne og bruges til at reflektere over turen og hvad udvalget tager med hjem.

Valget er faldet på et vinsted, der sammen med ris, er et af de helt store erhverv i området.

Byen Ghemme har gamle rødder i middelalderen.

Ghemme ligger i den nordlige del af Novaraprovinsen.

Ntichi Vigneti di Cantalupo er beliggende i Ghemme, der i over to tusind år har haft vinfremstilling.

Virksomheden er ejet af familien Arlunno og dækker i dag et samlet areal på over 100 hektar, hvoraf 34 er dækket af vinmarker beliggende mellem 250 og 300 meter over havets overflade og mod syd, sydøst.

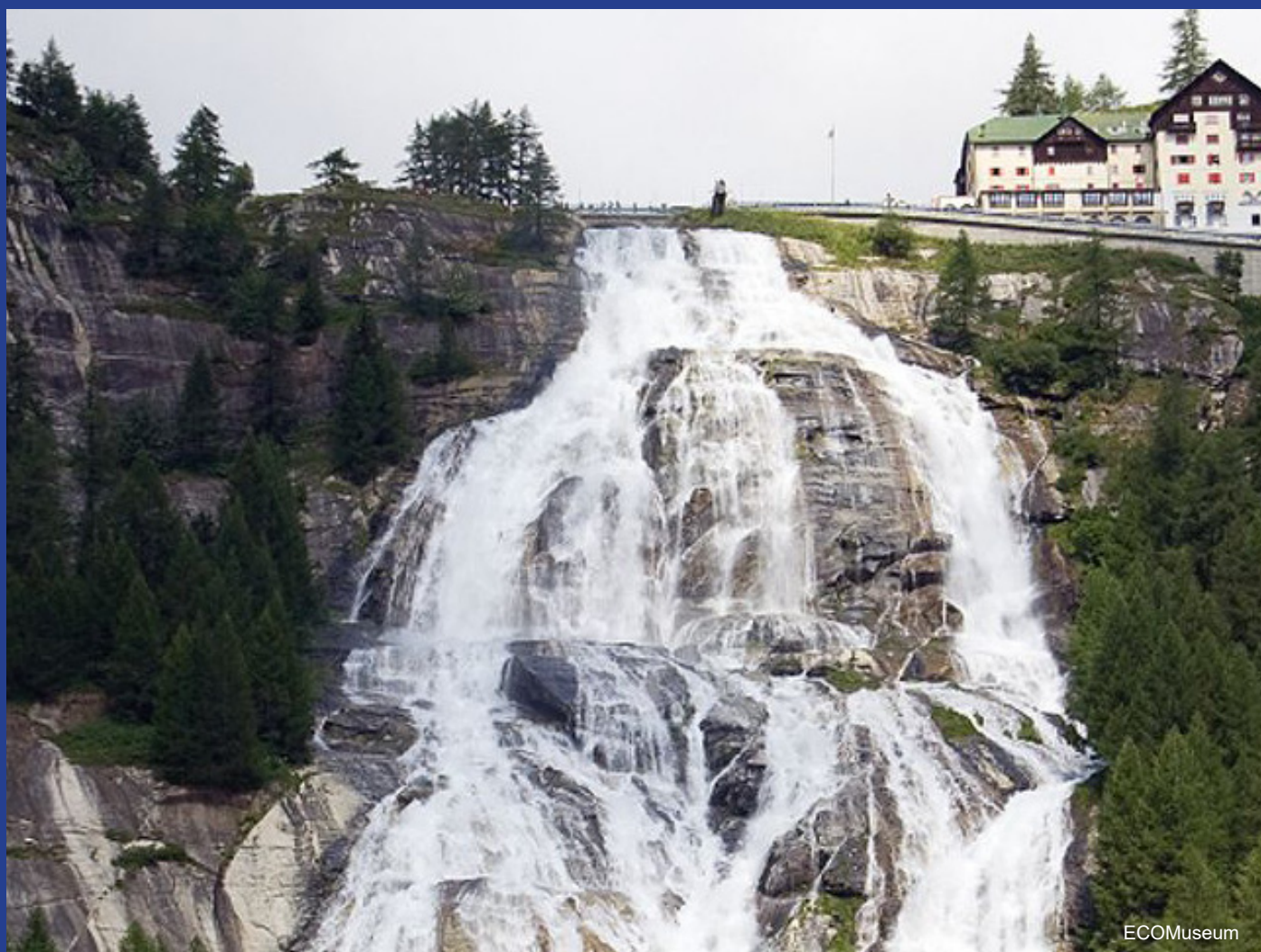
Det er dokumenteret, at der har været produktion af vin på markerne så langt tilbage som 1500 tallet, men først i 1977 oprettede familien Arlunno virksomheden Antichi Vigneti di Cantalupo.

Alle de vigtigste aktiviteter i forbindelse med dyrkning udføres manuelt. Høstning er også udført med hånd på forskellige tidspunkter, for at sikre den perfekte grad af modenhed i druerne.

Vin fra Ghemme produceres på minimum 75% Nebbiolo druer.

Noter/idéer/skitser

Noter/idéer/skitser

ECOMuseum